

UZASADNIENIE

R. O. został oskarżony o to, że w dniu 30 listopada 2013 r. w R. przy ul. (...) będąc pracownikiem firmy (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował wykorzystać sytuację, w której J. B. niewłaściwie ocenił oferty kupna produktów, a następnie wprowadził w błąd co do warunków umowy nr (...) z (...) Sp. z o.o. S. k. na zakup pościeli wełnianej oraz zestawu naczyń wartości 5700 zł w konsekwencji czego pokrzywdzony podpisał z (...) Bank S.A. za pośrednictwem pracownika firmy (...) umowę o kredyt na zakup towarów i usług o nr (...) na sumę 3100 zł oraz umowę o kredyt na zakup towarów i usług o nr (...) na sumę 5700 zł na szkodę J. B. oraz S. C. Bank z siedzibą we W., przy czym czynu tego dokonał w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za podobne przestępstwo umyślne, **tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw z art. 286 § 1 kk w zw z art. 64 § 1 kk**

K. T. została oskarżona o to, że w dniu 30 listopada 2013 r. w R. przy ul. (...) będąc pracownikiem firmy (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłowała wykorzystać sytuację, w której J. B. niewłaściwie ocenił oferty kupna produktów, a następnie wprowadziła w błąd co do warunków umowy nr (...) z (...) Sp. z o.o. S. k. na zakup pościeli wełnianej oraz zestawu naczyń wartości 3100 zł w konsekwencji czego pokrzywdzony podpisał z (...) Bank S.A. za jej pośrednictwem umowę o kredyt na zakup towarów i usług o nr (...) na sumę 3100 zł oraz umowę o kredyt na zakup towarów i usług o nr (...) na sumę 5700 zł na szkodę J. B. oraz S. C. Bank z siedzibą we W., **tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw z art. 286 § 1 kk**

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z dnia 24 maja 2016 roku w sprawie VI K 448/14:

- uznał oskarżonego R. O. za winnego tego, że w dniu 30 listopada 2013 r. w R. przy ul. (...) będąc pracownikiem firmy (...) Sp. z o. o. Spółka Komandytowa z siedzibą w P., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadził 76-letniego J. B. w błąd co do rodzaju podpisywanych przez niego dokumentów oraz warunków nabycia towarów oferowanych podczas pokazu organizowanego przez ww. Spółkę w ten sposób, że wskazał mu min. iż oferowany towar w postaci naczyń uzyska on jako prezent, czym doprowadził go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że podpisał on umowę o numerze (...) z (...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w P. o nabyciu towarów w postaci naczyń na kwotę 5700 zł oraz wniosek i umowę o kredyt na zakup tych towarów i usług o numerze (...) z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. na ww. kwotę, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu kary ponad sześciu miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za podobne przestępstwo umyślne, czym wypełnił dyspozycję art. 286 § 1 kk w zw z art. 64 § 1 kk w zw z art. 4 § 1 kk i na podstawie art. 286 § 1 kk w zw z art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 150 (stu pięćdziesięciu) stawek dziennych przy określeniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 zł (dziesięć złotych);

- uznał oskarżoną K. T. za winną tego, że w dniu 30 listopada 2013 r. w R. przy ul. (...) będąc pracownikiem firmy (...) Sp. z o.o. Spółka Komandytowa z siedzibą w P., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadziła 76-letniego J. B. w błąd co do rodzaju podpisywanych przez niego dokumentów oraz warunków nabycia towarów oferowanych podczas pokazu organizowanego przez ww. Spółkę w ten sposób, że wskazała mu min. iż oferowany towar w postaci naczynia zakupuje on za cenę 117 zł, czym doprowadziła go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że podpisał on umowę o numerze (...) z (...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w P. o nabyciu towarów w postaci trzech naczyń na kwotę 3100 zł oraz wniosek i umowę o kredyt na zakup tych towarów i usług o numerze (...) z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. na ww. kwotę, czym wypełniła dyspozycję art. 286 § 1 kk w zw z art. 4 § 1 kk i na podstawie art. 286 § 1 kk w zw z art. 33 § 2 kk wymierzył jej karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych grzywny przy określeniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 zł (dziesięć złotych);

- na podstawie art. 69 § 1 kk, art. 70 § 1 pkt 2 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat,

- zasądził na rzecz Skarbu Państwa z tytułu opłaty :

- od R. O. kwotę 600 złotych,

- od K. T. kwotę 540 złotych oraz

kwoty po 418,43 złotych od każdego z oskarżonych z tytułu zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Wyrok ten zaskarżył obrońca oskarżonego R. O. oraz obrońca oskarżonej K. T. – w całości.

Apelacja obrońcy oskarżonego wywiedziona została z podstawy prawnej art. 438 pkt 1, 2, 3, 4 kpk i zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

1. obrazę przepisów prawa materialnego:

- art. 286 § 1 kk poprzez błędną wykładnię jego treści i niezasadne przyjęcie, że kwestia wieku należy do znamion przestępstwa oszustwa, czego wyrazem jest wskazanie wieku pokrzywdzonego w opisie czynu zarzucanego oskarżonemu, niezasadne przyjęcie, że zawarcie umowy, w sprzyjających ku temu warunkach, w formie pisemnej, zawierającej pouczenie o możliwości odstąpienia od niej, od której to umowy pokrzywdzony następnie skutecznie odstąpił w ciągu kilkunastu minut od jej zawarcia i nie dokonał żadnego rozporządzenia mieniem, stanowi wyczerpanie znamion przestępstwa oszustwa

ewentualnie naruszenie przepisu art. 286 § 3 kk poprzez jego niezastosowanie pomimo wystąpienia jego znamion;

2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia:

- art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i oparcie rozstrzygnięcia na zeznaniach pokrzywdzonego J. B., i pominięcie wyjaśnień oskarżonych, które w rzeczywistości, w przeciwieństwie do tego co przyjął Sąd, w dużej mierze pozostawały ze sobą we wzajemnej zbieżności, a ponadto niezasadnym uznaniu, że pokrzywdzony zawierając umowę kupna nie był świadomy jej treści, pokrzywdzony nie złożył skutecznego oświadczenia o odstąpieniu od umowy w trakcie pokazu i został doprowadzony do niekorzystnego rozporządzenia mieniem;

- art. 6 k.p.k. poprzez naruszenie zasady prawa do obrony oskarżonego R. O. i ustalenie, że R. O. w celu utrudnienia dokładnego określenia kręgu osób, które brały udział w zawieraniu umowy z pokrzywdzonym dopisał cyfry do formularza umowy, pomimo tego, iż kwestia dopisania, czyli podrobienia dokumentu, nie była przedmiotem prowadzonego postępowania dowodowego i oskarżony nie miał możliwości złożenia ewentualnych wniosków dowodowych w celu weryfikacji tej okoliczności;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia w zakresie w jakim Sąd przyjął, że oskarżony poinformował pokrzywdzonego, iż prezentem jaki ma otrzymać jest garnek wart 2 100,00 zł, pokrzywdzony nie był świadom rodzaju umowy jaką zawierał z firmą (...), pokrzywdzony nie był w stanie zapoznać się z treścią zawartej w formie pisemnej umowy, pokrzywdzony nie był świadomy znaczenia wpisywania paraf w miejscach obejmujących zmiany treści umowy, złożone podczas pokazu oświadczenie o odstąpieniu od umowy nie wywołało skutków prawnych w postaci wygaśnięcia stosunku prawnego, podczas gdy w rzeczywistości pokrzywdzony otrzymał prezent w związku z udziałem w pokazie w postaci kompletu noży, pokrzywdzony był osobą w pełni świadomą, zdolną do zawierania umów, której stopień rozwoju nie odbiegał w żaden sposób od średniej, umowa zawarta pomiędzy J. B. a spółką (...) była sporządzona w formie pisemnej i w kilku miejscach została podpisana przez pokrzywdzonego, który następnie jeszcze w trakcie pokazu złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy, czego konsekwencją było nie egzekwowanie należności przez kredytujący bank i sprzedawcę;

4. rażąco niewspółmierność kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze jednego roku i dwóch miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, która to kara jest nieadekwatna zarówno do stopnia społecznej szkodliwości czynu, jak również nie uwzględnia obiektywnej zgodności sposobu zawarcia umowy z regulacjami regulującymi zawieranie umów z konsumentami w lokalu nie będącym lokalem przedsiębiorstwa.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia przypisanego mu czynu ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Skarga apelacyjna obrońcy oskarżonej wywiedziona została z podstawy prawnej art. 438 pkt 1, 2, 3 kpk i zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art 286§ 1 kk poprzez błędną wykładnię jego treści i niezasadne przyjęcie , że kwestia wieku należy do znamienia przestępstwa oszustwa, czego wyrazem jest wskazanie wieku pokrzywdzonego w opisie czynu zarzucanego oskarżonej oraz niezasadne przyjęcie że zawarcie umowy w sprzyjających ku temu warunkach w formie pisemnej , zawierającej pouczenie o możliwości odstąpienia od niej, od której to umowy pokrzywdzony następnie skutecznie odstąpił w ciągu kilkunastu minut od jej zawarcia i nie dokonał żadnego rozporządzenia mieniem , stanowi wyczerpanie znamienia przestępstwa oszustwa;
2. obrazę przepisów postępowania art 4 kpk i art 7 kpk poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i pominięcie wyjaśnień oskarżonych;
3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia , mający wpływ na treść tego orzeczenia , a polegający na niesłusznym uznaniu przez Sąd, iż pomimo zebranego i ujawnionego w toku przewodu Sądowego materiału dowodowego brak jest w tej sprawie danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przez oskarżoną zarzucanego jej czynu z art. 286 § 1 kk, co w konsekwencji doprowadziło do jej skazania, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do przeciwnych wniosków, a mianowicie oskarżona winna być uniewinniona.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej od popełnienia przypisanego jej czynu ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie wywiedzione apelacje nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wyprowadził właściwe wnioski w zakresie sprawstwa i winy oskarżonych R. (...) oraz prawno – karnej oceny ich zachowania. Ocena materiału dowodowego dokonana przez sąd pierwszej instancji nie wykazuje błędów logicznych i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów.

W szczególności Sąd ten prawidłowo ocenił zeznania pokrzywdzonego J. B. uznając, że zasługują ona na walor wiarygodności. Za przyznaniem takowego przemawia ich precyzyjność, konsekwentność i stanowczość. Wyżej wymieniony w sposób dokładny przedstawił przebieg zdarzeń poddanych pod osąd w przedmiotowej sprawie i wskazał na udział oskarżonych we wprowadzeniu go w błąd co do zawarcia umów kupna – sprzedaży i umów kredytowych na kwotę 5700 złotych oraz na kwotę 3100 złotych.

Zgodnie z jego twierdzeniem do podpisania przez niego pierwszej umowy, jak i wniosku o udzielenie kredytu oraz umowy kredytowej doszło w następstwie zakomunikowania przez oskarżonego R. O., że z racji posiadania w dacie urodzenia numeru 5 należy mu się prezent, którego wydanie musiało być poprzedzone wypełnieniem niezbędnych dokumentów. J. B. dopełniając powyższych formalności był przekonany, że ma to związek tylko ze wspomnianym

przez oskarżonego prezentem. Innymi słowy, że podpisuje odbiór nagrody, jako że treści przedłożonych umów i wniosku nie zgłębiał poprzez ich odczytanie, naiwnie ufając w szczerść zapewnień rozmówcy.

Zawarcie drugiej umowy nastąpiło z udziałem oskarżonej K. T.. Pokrzywdzony był tym razem pewien, że dokonuje formalności w związku z zakupem jednego garnka o wartości 117 złotych, gdy tymczasem przedstawione mu do podpisu przez przedstawicielkę handlową dokumenty dotyczyły zakupu garnków na kwotę 3100 złotych, a więc były to: umowa kupna – sprzedaży tychże oraz wnioski o udzielenie kredytu w tej kwocie i umowa kredytowa.

Podejrzliwości co do dokonanych czynności nabrał, kiedy wsłuchał się w rozmowę siedzących przed nim na pokazie kobiet, na temat realizowanych przez nie zakupów, a gdy zapytał panie czy będzie musiał płacić za garnki, które ma otrzymać zorientował się, że w grę mogą wchodzić duże pieniądze. Powyższa reakcja ewidentnie wskazuje, że nie był świadomy tego co podpisywał.

Świadek M. K. potwierdziła, że pokrzywdzony od momentu nawiązania werbalnego kontaktu z osobami uczestniczącymi, podobnie jak on, w pokazie zaczął interesować się czego tak naprawdę dotyczyły dokumenty, które podpisał. Wyżej wymieniona mając na uwadze wiek pokrzywdzonego, jego irytację niepewnością tego jakiej transakcji dokonał, udała się wraz z nim na rozmowę do oskarżonej K. T.. W obecności M. K. przeprowadzona została rozmowa stron umowy, podczas której oskarżona zapowiedziała J. B., że anuluje umowę zawartą z udziałem oskarżonego R. O., w związku z czym zapłaci on tylko za jeden garnek o wartości 117 złotych.

Oskarżona K. T. ewidentnie wprowadziła w błąd pokrzywdzonego, wszak po upływie niespełna miesiąca od dnia przeprowadzonego pokazu, otrzymał on z banku umowy kredytowe opiewające na łączną kwotę 8800 złotych wraz z harmonogramem spłaty rat.

Wbrew twierdzeniom obu apelacji pokrzywdzony nie zdołał skutecznie odstąpić od zawartych umów.

Zważyć należy, iż z przysługującego mu uprawnienia do odstąpienia od zawartych umów nie mógł skorzystać, ponieważ możliwe ono było w terminie 10 dni od ich zawarcia. Tymczasem wyżej wymieniony nie mógł dochować takiego terminu, ponieważ nie otrzymał żadnego egzemplarza dokumentu z pokazu, którego treść przewidywałaby warunki dokonania rozważanej czynności, dawała szansę spokojnego zapoznania się z pouczeniem i ewentualnego podjęcia w określonym terminie stosownych kroków zmierzających w tym kierunku.

Zwrócenie się pokrzywdzonego do oskarżonej K. T. podczas rozmowy przeprowadzonej w obecności świadka M. K., o to aby wszystkie inne dokumenty nie dotyczące zakupu garnka w kwocie 117 złotych - na zakup którego ostatecznie się godził - zostały anulowane, nie mogło zostać uznane za odstąpienie od zawartych umów, wszak odstąpienie takie - zgodnie z zawartymi w umowie warunkami - winno być złożone w formie pisemnej.

O odstąpieniu przez pokrzywdzonego od umowy nie świadczy też – wbrew sugestiom obrony - wstrzymanie przez bank względem niego czynności egzekwujących spłatę zobowiązań z tytułu umów kredytowych zawartych w związku z umowami zakupu garnków na kwotę 8800 złotych. Decyzja kredytodawcy zapadła w następstwie złożenia przez J. B. wniosku o wstrzymanie egzekucji. Bank przychylił się do wstrzymania umów kredytowych a nie wstrzymania umów zakupu.

Wprawdzie w materiale aktowym sprawy brak jest oryginałów umów kupna sprzedaży, tym niemniej w jego poczet załączono oryginały umów kredytowych, które zawarte zostały w związku z umowami zakupu, stad też opiewają one na takie same kwoty jak te ostatnie.

Poza tym z informacji przekazanej przez bank wynika, że przelał na konto spółki (...) środki z tytułu kredytu konsumenckiego właśnie w kwocie 8800 złotych. Taka kwota została też zwrócona bankowi przez rzeczoną firmę w sytuacji wstrzymania względem pokrzywdzonego czynności egzekucyjnych.

Wskazać należy, iż istotne znacznie przy ocenie wartości dowodowej zeznań J. B. miała opinia psychologiczna, stwierdzająca, że pomimo podeszłego wieku jego funkcje poznawcze były na przeciętnym poziomie. Był on zdolny do prawidłowego postrzegania, rozumienia, zapamiętywania i odtwarzania dokonanych spostrzeżeń.

Zeznania pokrzywdzonego pośrednio pozytywnie zweryfikowały także relacje świadka E. K., z których wynikało, że oskarżeni oferując do sprzedaży towar nie do końca mówili wszystko zgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadek przeglądając po powrocie do domu dokumenty z dokonanego zakupu zorientowała się, że wysokość i liczba rat nie odpowiadała tym jakie zostały jej przedstawione na pokazie sprzętu AGD.

Brak było podstaw do przyjęcia prezentowanej przez oskarżonego R. O. wersji, iż zawarta z jego udziałem umowa dotyczyła tylko kwoty 4100 złotych, a podbicia na kwotę 1600 złotych dokonał kierowca R. S., od którego pokrzywdzony miał odebrać zakupiony towar. Jak wynika z zeznań kierowcy, miały miejsce takie przypadki, iż wydając towar namawiał kupujących do dodatkowego nabycia produktów, przy czym jeżeli dochodziło do podbicia przez niego kwoty z umowy, podpisywał się pod takim zapisem. Tymczasem umowa podpisana przez pokrzywdzonego pozbawiona była jego (kierowcy) podpisu, w związku z czym świadek wykluczył aby nanosił na niej jakiegokolwiek zmiany. W zakresie wiarygodności zeznań powyższego świadka należy mieć na względzie stanowcze twierdzenie pokrzywdzonego, co do tego, że kierowca nie namawiał go przy wydawaniu towaru do nabycia innych rzeczy.

Niemożliwy do przeprowadzenia okazał się wnioskowany w skardze apelacyjnej obrońcy oskarżonego R. O. dowód z opinii biegłego z zakresu analizy porównawczej pisma na okoliczność czy zapisy zawarte w umowie o numerze (...) z karty 87, dotyczące kwot 1600 i 220, zostały nakreślone przez oskarżonego, a wszystko z powodu braku oryginału tejże umowy, który nie został załączony w poczet materiału aktowego mimo wielokrotnych starań sądu pierwszej instancji, gdyż okazało się że spółka (...) zaprzestała swej działalności pod ustalonymi adresami.

Odnosnie zarzutu obrazy art. 286§ 1 kk w zakresie opisu czynu przypisanego oskarżonym wskazać należy, iż Sąd meriti słusznie uwzględnił w jego treści wiek pokrzywdzonego, bo jakkolwiek ten do znamion czynu nie należy to stanowi istotny element rzutujący na obraz oszukańczego charakteru zabiegów względem ofiary przestępstwa.

Mając na uwadze podniesione okoliczności Sąd Odwoławczy w pełni zgadza się z oceną zaprezentowaną w uzasadnieniu Sądu pierwszej instancji, iż oskarżeni swym zachowaniem wyczerpali znamiona przestępstwa oszustwa w formie stadialnej dokonania, a nie jak zarzucał prokurator - usiłowania. Jakkolwiek pokrzywdzony zwolniony został z obowiązku spłaty zobowiązań wynikających z umów kredytowych, to przecież trzeba zważyć, iż bank przelał na konto spółki całą kwotę kredytu w wysokości 8800 złotych. W dodatku w opisie czynów zawarte jest stwierdzenie, iż oskarżeni swoim zwinionym działaniem wyrządzili szkodę J. B., jak i bankowi.

W żadnym razie nie można było przyjąć łagodniejszej postaci przestępstwa oszustwa – wypadku mniejszej wagi w odniesieniu do zachowań oskarżonych. To, że pokrzywdzony nie musiał ponosić żadnych płatności względem banku nie zmienia bowiem obrazu popełnionego przestępstwa. Oskarżeni podjęli działania mistyfikacyjne, mające na celu doprowadzenie do podpisania przez pokrzywdzonego wniosków i umów kredytowych, a tym samym zakupu produktów oferowanych przez (...) Sp. z o.o.. Obejmowali więc swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim nie tylko to, że wprowadzają wyżej wymienionego w podeszłym wieku w błąd ale także i to, że doprowadzają go w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Ujść uwadze w tym kontekście nie może też to, że kwoty na jakie opiewały umowy były znaczne dla pokrzywdzonego, zwłaszcza gdy się weźmie pod uwagę jego świadczenie emerytalne w kwocie 920 złotych.

W świetle okoliczności sprawy orzeczona wobec oskarżonego R. O. kara 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności jest karą współmierną i sprawiedliwą. Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że w niniejszej sprawie tylko bezwzględny jej charakter pozwoli na osiągnięcie celu wychowawczego i zapobiegawczego wobec wyżej wymienionego. Oskarżony był w przeszłości wielokrotnie karany, w tym za przestępstwa przeciwko mieniu, co wskazuje na jego tendencję do naruszania porządku prawnego. Zastosowanie w takiej sytuacji środków związanych z poddaniem sprawcy próbie

godziłoby w podstawowe założenia tego rodzaju regulacji prawnej. Jego dotychczasowa postawa pozostająca w konflikcie z prawem przemawia za stwierdzeniem niezaistnienia pozytywnej prognozy kryminologicznej.

Cech rażącej surowości nie nosi też kara pozbawienia wolności orzeczona z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia jej wykonania w stosunku do oskarżonej K. T., zwłaszcza gdy się zważy na eksponowany słusznie przez Sąd Rejonowy przemyślany (podjęty z premedytacją), godny szczególnego potępienia sposób działania wobec nieporadnej, starszej osoby, a wszystko z niskich pobudek – w celu osiągnięcia korzyści majątkowych.

Ten ostatni zaś czyni w pełni zasadnym rozstrzygnięcie o orzeczeniu grzywnien obok kar zasadniczych pozbawienia wolności.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania odwoławczego stanowiły przepisy wskazane w części dyspozytywnej wyroku.